

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 63/2025, 8 WRZEŚNIA 2025 © PISM

KOMENTARZ

Znaczenie ćwiczeń OUBZ na Białorusi

Anna Maria Dyner

Ćwiczenia Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym (OUBZ), które odbyły się na Białorusi w dniach 31 sierpnia – 6 września br., pokazały, że członkowie Organizacji jako jedno z głównych zagrożeń dla swojego bezpieczeństwa postrzegają NATO. Świadczy o tym przebieg manewrów, w trakcie których m.in. przećwiczano wykorzystanie broni jądrowej na poziomie planów szkolno-bojowych. Może to oznaczać nasilenie konfrontacyjnej wobec Sojuszu retoryki nie tylko Rosji i Białorusi, ale także pozostałych członków OUBZ – Kazachstanu, Kirgistanu i Uzbekistanu.

Jakie znaczenie mają tegoroczne ćwiczenia OUBZ?

Najważniejszym tegorocznym sprawdzianem stanu gotowości bojowej OUBZ była triada skorelowanych manewrów – „Współdziałanie”, „Poszukiwanie” i „Eszelon”, które odbyły się na Białorusi, w obwodzie witebskim. Pierwsze z nich były ćwiczeniami kolektywnych sił operacyjnego reagowania (KSOR), przeznaczonych do szybkich działań w sytuacjach kryzysowych. Celem tych manewrów było zwiększenie interoperacyjności jednostek z państw członkowskich. „Poszukiwanie” było z kolei ćwiczeniem sił rozpoznania, które mają wspomagać działania prowadzone przez KSOR. Natomiast „Eszelon” przeznaczony był dla jednostek zabezpieczenia logistycznego, kluczowych dla sprawnego prowadzenia działań zbrojnych. W tym roku OUBZ przeprowadzi jeszcze manewry „Nienaruszalne braterstwo” oraz „Bariera”, które odbędą się w październiku w Tadżykistanie. Wszystkie te działania mają pokazywać zdolność do szybkiego reagowania kryzysowego w dowolnym państwie tej organizacji.

Jaki był scenariusz i przebieg ćwiczeń na Białorusi?

Scenariusz tegorocznych manewrów zakładał udział sił KSOR i jednostek je wspomagających w rozwiązaniu kryzysu, który

wybuchł na Białorusi, gdy dywersanci przejęli kontrolę nad kilkoma miejscowościami, a pozostałe państwa OUBZ przyszły z pomocą. Scenariusz był wzorowany na przebiegu współczesnych konfliktów, ze szczególnym uwzględnieniem wojny na Ukrainie. Istotną wagę przywiązano zatem do wykorzystania systemów bezałogowych (w tym ich niewielkich rojów) i środków walki radioelektronicznej, zabezpieczenia okopów oraz dróg przerzutu sprzętu przed dronami, a w ramach manewrów przećwiczano m.in. forsowanie przeszkody wodnej przez sprzęt opancerzony. Ćwiczenie walki z siłami dywersyjnymi jest istotne w związku z obawami władz Białorusi, że działania białoruskiego pułku im. Kalinowskiego, jednostki walczącej po stronie Ukrainy od 2022 r., mogłyby w przyszłości być wymierzone w reżim. Szczególną uwagę zwróciło jednak przetestowanie planów wykorzystania broni jądrowej (po raz pierwszy w ramach tej organizacji), które wykroczyło poza ramy operacji przeciwdywersyjnej o stosunkowo niewielkiej skali i pokazało, że rzeczywistym celem manewrów było przećwiczenie konfliktu zbrojnego z adwersarzem, za którego uznawane jest NATO.

KOMENTARZ PISM

Co państwa OUBZ zasygnalizowały NATO?

Pokazanie siły i spójności OUBZ jest ważne przede wszystkim z rosyjskiego punktu widzenia. Stanowiło demonstrację przewyższenia przez organizację [wewnętrznych kryzysów](#) związanych z pełnoskalową wojną na Ukrainie oraz zawieszeniem członkostwa przez Armenię, co było spowodowane brakiem wsparcia sojuszników w wojnie z Azerbejdżanem o [Górski Karabach](#). Była to też okazja, aby rosyjscy żołnierze i oficerowie przekazali swoje doświadczenie z wojny na Ukrainie jednostkom

z pozostałych państw organizacji. Wspólne ćwiczenia na Białorusi miały też udowodnić, że wszystkie państwa OUBZ, podobnie jak Rosja i Białoruś, postrzegają Sojusz jako zagrożenie. W tym kontekście szczególnie istotne było sygnalizowanie jądrowe oraz powiązanie ćwiczeń OUBZ z zaplanowanymi na 12–16 września białorusko-rosyjskimi manewrami „Zapad”. Dla NATO oznacza to, że w przygotowaniu planów obronnych należy uwzględnić możliwość wymierzonych w Sojusz działań centralnoazjatyckich członków OUBZ.